



Podpora Izraele v době bolesti a naděje

RABÍNSKÉ SLOVO Rabín Štěpán Menaše Kliment: Všichni jsme spojeni osudem a duchovní tradicí **2**

TÉMA Třicet pět let obnovy vztahů: Reflexe česko-izraelského přátelství **4**

IZRAEL Stromky přátelství: Česká delegace vyjádřila podporu Izraeli **7**

KULTURA Hudba pro všechny smysly: Senzorické koncerty židovského muzea pro děti se speciálními potřebami **8**

TÉMA Všichni jsme Bibasovi **10**

TÉMA Kdo zachrání jeden lidský život, zachrání celý svět: Začala sbírka uctívající hrdinství českých občanů **12**

HISTORIE Židovským Porýním **13**

MIŠ-MAŠ / מיש-מש **14**

KULTURA Kulturní program květen 2025 **16**

POEZIE Franz Peter Kien: Cesta domu **20**



Milé čtenářky, milí čtenáři,

květnové vydání Maskilu vychází v době 80. výročí konce 2. světové války a oslav Jom ha-acmaut (Den nezávislosti Státu Izrael), kterému předchází Jom ha-zikaron (Den vzpomínky na padlé izraelské vojáky). Rabín Štěpán Menaše Kliment ve svém rabínském textu poslední dva svátky reflektuje a připomíná, že tyto dny: „*Nutně potřebujeme posílit naši jednotu a soucítit jeden s druhým.*“

Letos si také připomínáme 35. výročí obnovení diplomatických vztahů mezi Československem a Státem Izrael a návštěvu prezidenta Václava Havla ve Svaté zemi. U této příležitosti se v Knihovně Václava Havla sešli velvyslankyně Státu Izrael v ČR Anna Azari, velvyslankyně ČR v Izraeli Veronika Kuchyňová Šmigolová a bývalí velvyslanci ČR v Izraeli Jiří Schneider, Michael Žantovský a Tomáš Pojar. Na základě jejich diskuse o vztazích obou zemí jsme pro vás připravili třístránkový článek, který podle mého názoru stojí za přečtení.

Židovské muzeum v Praze jako první instituce svého druhu u nás pořádá unikátní senzorické koncerty určené pro děti se specifickými potřebami. Návštěvníci dosavadních tří koncertů si mohli vychutnat hudbu v podání Pavel Bořkovec Quartetu. Houslista Ondřej Hás říká: „*Senzorické koncerty pro Židovské muzeum v Praze jsou pro nás vždy nesmírně osvěžujícím zážitkem. Otevírá se zde svět hudby lidem, kteří mnohdy žijí uvnitř svých životů a samotný koncert je pro ně nedosažitelný.*“ Jsem ráda, že můžeme prostřednictvím Maskilu o koncertech informovat a možná i nalákat další publikum.

Hezké počtení,

RADKA LÍM LABENDZ

Všichni jsme spojeni osudem a duchovní tradicí

Na čtvrtý ijar připadá Jom ha-zikaron, vzpomínkový den, kdy se v Izraeli připomínají padlí vojáci. Svátek připomíná vojáky, kteří padli při ustavování Státu Izrael a v následných válkách. Je to také den připomínky lidí, kteří zahynuli při teroristických útocích. Jedná se o smuteční den, kdy je v Izraeli zakázáno pořádat veřejné oslavy a celá země vzpomíná na své padlé. Je to také den, kdy mnozí Izraelci chodí navštívit hroby svých blízkých, především těch zabitých ve válkách a během teroristických útoků. Na Jom ha-zikaron navazuje hned bezprostředně Jom ha-acmaut, den nezávislosti. Jedná se o den, kdy se připomíná založení Státu Izrael. V roce 1948 to bylo právě pátého ijaru, kdy byla vyhlášena deklarace nezávislosti a skutečně vznikl Stát Izrael. Tyto dva dny na sebe tedy ideálně navazují v datu čtvrtého a pátého ijaru, ale ve skutečnosti to bývá komplikované, protože by v těchto datech mohly oslavy a připomínky kolidovat se šabatem, což by vytvářelo problém s dodržováním pravidel šabatu, a jak by se oslav mohli účastnit ti, co šabat dodržují. Oslavy oněch dvou dnů se tak různě posouvají, aby na šabat nepřípadly.

Myslím, že je zřejmé, že při ustanovování těchto dvou svátečních dnů byla hlavní myšlenka ta, že právě oběť statečných bojovníků vedla k ustanovení a udržení existence státu.

Boj je to, co umožnilo, aby stát vznikl, a silná armáda je zárukou bezpečnosti a pokračování Státu Izrael. Tradičně tyto dva dny neslaví arabští občané Izraele, ale také určitá část ortodoxní komunity. Především chasidé se k těmto dnům v minulosti stavěli odmítavě a přinejlepším je ignorovali. V tomto se za poslední dekádu mnohé změnilo. Nicméně stále existuje nezanedbatelná část ultraortodoxní komunity, která zastává názor, že Izrael není skutečně židovský stát, že ten bude obnoven až mesiášem. Současný Izrael vnímají jako stát, ve kterém žijí židé a nachází se na části území biblického Izraele. Jejich vztah ke státu a sionismu je tak poměrně komplikovaný. Oproti tomu stojí ortodoxní židé, kteří se se sionismem identifikují a kteří jsou součástí takzvaných národních náboženských skupin. I tyto skupiny, hebrejsky *dati leumi*, se všemožně ve svém pohledu na Stát Izrael liší. Radikální skupiny tohoto směru jsou přesvědčeny, že současný Izrael je počátek mesiášského vykoupení a že je potřeba obsadit veškerá území, kde se Izrael má nacházet podle Tóry. Dokonce i v rámci ortodoxní komunity tak dochází k poměrně silným názorovým rozepřím, jak se k těmto dvěma dnům stavět a jak je slavit.

Foto: IDF, Wikipedia



Důstojnice izraelské armády pokládá u příležitosti svátku Jom ha-zikaron na hroby padlých vojáků nové vlajky s černou stuhou.

Tento rok je připomínka obou dnů – smutného i radostného – velmi pohnutá. Izrael se nachází v dlouhé válce s mnoha nepřáteli. Mnoho a mnoho měsíců se intenzivně bojuje, spousta mladých vojáků zemřela a nadále umírá. Samozřejmě nejde zapomenout na trauma ze sedmého října. Navíc izraelská společnost je bolestivě rozdělená. Do toho všeho navíc přišly obrovské požáry, možná největší za existenci státu. V době psaní tohoto článku plameny ještě nebyly zcela pod kontrolou, i když to vypadalo, že nebudou žádné ztráty na životech. Příčina požárů se bude vyšetřovat, jednou z možných uvažovaných je žhářství. Jedná se skutečně o komplikovanou dobu a nezbyvá nám než se modlit, aby Stát Izrael byl požehnaný a bylo v něm dobře a bezpečno. A také samozřejmě můžeme a měli bychom každý něčím přispět.

Při uvažování o těchto dvou dnech a při psaní článku jsem si vzpomněl na událost z paraši Šmini – což je barmicová paraša našeho syna Eliáše, kterou jsme oslavili krátce po Pesachu. Na začátku této paraši se popisuje zasvěcení putovního chrámu, miškanu. Krátce po zasvěcení pak synové velekněze Aharona Nadav a Avihi přinesou do chrámu cizí nevyžádanou oběť a zemřou zasažení nebeským ohněm. Celá událost je tragická a existuje k ní mnoho komentářů.

Samotný text Tóry dramaticky popisuje rozhovor Aharona a Mošeho. Aharon na jednu stranu rozhodnutí Boha přijímá, ale zároveň je z textu cítit, že velmi truchlí a dává najevo to, že ke svému truchlení má důvod a že je potřeba na toto truchlení brát ohled. Moše i samotný Hospodin to podle mého názoru pochopili. Jedna věta z tohoto rozjitřeného příběhu mě obzvlášť zaujala.

V Tóře se píše: „A všichni vaši bratři, celý dům Izraele, budou oplakávat, že [byli Nadav a Avihi] spáleni Hospodinovým ohněm“ (Vajikra 10:6). Přijde mi, že právě tato věta by se dala vztáhnout na mnoho událostí a že svým způsobem by měla být návodem, jak se máme chovat my. Nutně potřebujeme posílit naši jednotu a soucítit jeden s druhým. Aharon sám a jeho další synové totiž nemohli plakat a truchlit za své zesnulé. Měli totiž ještě další povinnosti v chrámu a při nich nebylo možné truchlit. Všichni ostatní, celý dům Izraele, ale oplakávali ztrátu dvou synů Aharona. Určitě by se našel někdo, kdo by mudroval, že si to možná Nadav a Avihi zasloužili. Nebo jiní by si řekli, že jich se to přece vůbec netýká. Právě v tento moment Moše jasně říká – všichni jsme spojeni osudem a duchovní tradicí. Jsme si blízko, a pokud i jeden z nás padne, tak všichni, celý dům Izraele, budeme plakat nad touto ztrátou. Platí to ovšem i obráceně. Pokud má někdo z nás důvod k radosti, tak tím přispívá do společné radosti a je skvělé se k radostem druhých připojit a jít od radosti k radosti.

Přeji vám krásné jaro a doufám, že se budeme setkávat při mnoha šťastných událostech.

RABÍN ŠTĚPÁN MENAŠE KLIMENT



PROGRAM BEJT SIMCHA



Jaro 2025

KABALAT ŠABAT

Šabatové bohoslužby se konají každý pátek od 19.00
Místo: Židovská obec v Praze (3. patro), Maiselova 250, Praha 1
Prezenčně i online

Rodinná bohoslužba –
vždy poslední pátek v měsíci
Zkrácená bohoslužba, program a občerstvení pro děti zajištěny
Místo: Židovská obec v Praze (klub Gešer, přízemí), Maiselova 250, Praha 1

Registrace není nutná.
V případě zájmu si lze objednat šabatovou večeři v restauraci Šalom.
Cena menu: 225 Kč
Rezervace: kehila@bejtsimcha.cz

ŠAVUOT

Oslava svátku Šavuot

Datum: 1. 6. od 19.00
Místo: Fair Food Club,
U Nemocnice 497/4, Praha 2
Registrace a více informací:
kehila@bejtsimcha.cz

Bejt Simcha

Maiselova 18, 110 00 Praha 1
telefon: 603 393 558
e-mail: kehila@bejtsimcha.cz
web: www.bejtsimcha.cz

JAK ZÍSKÁVAT MASKIL?

a) v elektronické podobě na www.maskil.cz

b) v tištěné podobě za cenu poštovného a balného; pošlete, prosím, svoji žádost na adresu Bejt Simcha, Maiselova 4, 110 00 Praha 1, telefon: 603 393 558, e-mail: redakce@maskil.cz; výše poštovného a balného je v ČR minimálně 250 Kč ročně; uvedený obnos nám laskavě zašlete složenkou nebo na bankovní účet číslo: 86-8959560207/0100 u Komerční banky, variabilní symbol je 88888 (5×8), v popisu platby uveďte, prosím, své jméno

Třicet pět let obnovy vztahů: Reflexe česko-izraelského přátelství



V Knihovně Václava Havla se sešli Tomáš Pojar (druhý zleva), Anna Azari, Michael Žantovský a Jiří Schneider. K diskusi, kterou moderoval Jakub Železný (vlevo), se na dálku připojila i Veronika Kuchyňová Šmigolová.

Foto: Ondřej Němec, Knihovna Václava Havla

Letos si připomínáme 35. výročí obnovení diplomatických vztahů mezi Československem a Státem Izrael. A třicet pět let uplynulo také od první návštěvy prezidenta Václava Havla v Izraeli v dubnu 1990. U této příležitosti se v Knihovně Václava Havla sešli velvyslankyně Státu Izrael v ČR Anna Azari, velvyslankyně ČR v Izraeli Veronika Kuchyňová Šmigolová a bývalí velvyslanci ČR v Izraeli Jiří Schneider, Michael Žantovský a Tomáš Pojar. Diskusi o historii a budoucnosti česko-izraelských vztahů moderoval Jakub Železný.

Tomáš Garrigue Masaryk se v roce 1927 stal první hlavou státu, která oficiálně navštívila území tehdejší mandátní Palestiny. Československo patřilo od svého vzniku v roce 1918 mezi státy, které uznaly židovský národ jako samostatnou národnostní skupinu. Tento postoj vycházel nejen z Masarykova osobního přesvědčení, ale také ze širšího naladění české intelektuální scény, která na základě vlastního úsilí o národní emancipaci pociťovala blízkost k sionistickému hnutí. Výrazem této sympatie bylo i hostování světových sionistických kongresů – v letech 1921 a 1923 v Karlových Varech a v roce 1933 v Praze.

Po skončení druhé světové války sehrálo Československo důležitou roli při podpoře vzniku samostatného židovského státu. Ministr zahraničních věcí Jan Masaryk vyvíjel v rámci OSN intenzivní diplomatickou činnost ve prospěch židovských snah. Již koncem roku 1947 se rozběhla jednání o vojenské podpoře pro vznikající izraelskou obranu. Československo uznalo Izrael krátce po jeho vyhlášení – 19. května 1948 – a již

3. července téhož roku byly navázány oficiální diplomatické vztahy na úrovni velvyslanectví.

V důsledku posunu zahraniční politiky sovětského bloku vůči Blízkému východu došlo v roce 1967 ke zvratu. Po šestidenní válce tehdejší Československo přerušilo 10. června diplomatické styky s Izraelem. Vzájemné zájmy následně zastupovala třetí strana – Československo prostřednictvím Rakouska a Izrael prostřednictvím Švédska. Diplomatické vztahy byly plně obnoveny až 9. února 1990, čímž začalo nové období intenzivní spolupráce a strategického partnerství mezi oběma státy.

Obnovení diplomatických vztahů

K obnovení diplomatických vztahů mezi oběma státy, které byly přerušeny komunistickým režimem, se Václav Havel zavázal již ve svém novoročním projevu v roce 1990. Spolu s tehdejšími místopředsedou izraelské vlády Šimonem Peresem připravil podmínky pro historickou dohodu.



David Ben Gurion, první premiér Izraele, veřejně vyhláší nezávislost Státu Izrael – 14. 5. 1948, Tel Aviv.

Michael Žantovský, který v letech 1990–1992 zastával funkci tiskového mluvčího prezidenta Václava Havla, během debaty zavzpomínal: „Václav Havel ve svém novoročním projevu věnoval odstavec svým zahraničněpolitickým prioritám. Patřilo mezi ně pozvání tibetského dalajlamy a papeže Jana Pavla II. a navázání či obnovení vztahů se dvěma zeměmi – Izraelem a Vatikánem. Svoje slovo dodržel a již 9. února 1990 přijel do Prahy izraelský ministr zahraničí Moše Arens.“ Havel ho přijal v hudebním sále Pražského hradu, kde byly tehdejšími ministrem zahraničí Jiřím Dienstbierem podepsány dokumenty obnovující vzájemné diplomatické vztahy. Michael Žantovský k tomu dodal: „Byl to druhý akt tohoto úžasného, někdo by mohl říct krásného příběhu.“

Havlova cesta do Izraele

O dva měsíce později se Václav Havel stal prvním představitelem země bývalého sovětského bloku, který navštívil Izrael. Mezi tématy diskusí s izraelským prezidentem Chaimem Herzogem a dalšími představiteli

bylo i možné umístění mírových jednání mezi Izraelci a Palestinci do Prahy a exil sovětských Židů přes Československo.

Žantovský zavzpomínal i na to, jak se během této cesty nevědomky stali svědky historického momentu. Šamirova neústupnost v mírovém procesu a vnitrovládní problém vedly Perese v roce 1990 k pokusu o svržení vlády a postupu, který jeho stranický kolega a dlouholetý rival Jicchak Rabin označil jako odporné

„Když se Masaryk stal otcovskou postavou českého národa, jeho postoje k Izraeli se staly jakousi součástí národní identity – součástí duše a tradice této země. A protože byl Václav Havel vnímán jako Masarykův přímý nástupce, toto dědictví pokračovalo dál.“



Foto: Helene C. Stikkel, Wikipedia

Politik a diplomat Moše Arens

páchnoucí manévr, později také označovaný jako špinavý trik.

„Tehdy jsme nechápali, co se děje. Během slavnostní večeře (pozn.: u prezidenta Herzoga) si lidé vyměňovali papírky s poznámkami, zjevně rozrušení si šeptali. Ale ať už to bylo cokoli, bylo jasné, že nás se to netýkalo. Teprve později jsme si uvědomili, že jsme byli svědky historického okamžiku v politických dějinách Izraele,“ uvedl. A dodal: „Pokus se nakonec nezdařil. Vlastně už na konci večeře bylo po všem. Neskutečně na tom bylo zejména to, že jsme v té době měli naplánované schůzky jak se Šamirem, tak s Peresem – zcela bez vědomí politického dramatu, které se kolem nás odehrávalo.“

Michael Žantovský také prozradil, že pro něj byl jedním z vrcholů návštěvy Havlův projev Kafka a moje prezidentství na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. „Byl to projev o židovském pocitu nejistoty, kterou Havel sdílel, ač sám, jak víme, Židem nebyl. Paradoxně jsme si jeho proslov užili více než samotné jeruzalémské publiku. Většina moderních Izraelců se totiž rozhodla zanechat pocitu nejistoty v Evropě.“



Tomáš Garrigue Masaryk navštívil Izrael v roce 1927.



Zdroj: Velvyslanectví Státu Izrael

Václav Havel v Izraeli na fotce Karla Cudlína



Setkání zahájil nový ředitel Knihovny Václava Havla Tomáš Sedláček.



Anna Azari se považuje za nejšťastnější izraelskou velvyslankyni na světě.

Emocionální solidarita

Prvním československým velvyslancem v Izraeli se po obnovení vzájemných diplomatických vztahů stal v roce 1990 Miloš Pojar. Ten tuto funkci vykonával i po rozdělení obou zemí až do roku 1993. Po něm byl do Izraele vyslán Jiří Schneider, který během debaty v Knihovně Václava Havla připomněl, že generace Václava Havla měla k Izraeli blízký vztah i díky sentimentu během šestidenní války. Lidé podle něj tenkrát tento konflikt vnímali v souvislosti se situací Československa v roce 1938 a 1968. Vysvětlil: „Během šestidenní války existovala jakási emocionální solidarita s Izraelem. Lidé mluvili o tom, že Izrael se bránil a my jsme to měli udělat také.“ A dodal: „Toto citové propojení, vytvořené v klíčových letech '67 a '68, bylo formující. Uvědomil jsem si to naplno při návštěvě Petra Pitharta ve funkci předsedy Senátu – on byl součástí té generace a hluboce ho to ovlivnilo.“

Současná velvyslankyně Veronika Kuchyňová Šmigolová připomněla hlubší kořeny vzájemných vztahů, které sahají až k Masarykovi: „V roce 1927 navštívil Svatou zemi – tehdejší jišuv. A myslím si, že tehdy došlo k jeho intelektuálnímu uvědomění, že antisemitismus je špatný.“ Poté zmínila Masarykovu obhajobu Hilsnera a dodala: „To všechno formovalo národní vnímání Židů v tehdejší Československu. Když se Masaryk stal otcovskou postavou českého národa, jeho postoje k Izraeli se staly jakousi součástí národní identity – součástí duše a tradice této

země. A protože byl Václav Havel vnímán jako Masarykův přímý nástupce, toto dědictví pokračovalo dál.“

Výjimečná blízkost

Václav Havel odstartoval novou éru česko-izraelských vztahů – postavenou nejen na diplomatickém dialogu, ale i na kulturním a lidském porozumění. Tato kontinuita a hloubka vztahu přetrvávají i dnes, jak potvrdila současná izraelská velvyslankyně Anna Azari:

„Jsem pravděpodobně nejšťastnější izraelskou velvyslankyní na světě,“ prohlásila s úsměvem. Její slova však zdaleka nejsou jen diplomatickou zdvořilostí – odrážejí výjimečný charakter česko-izraelských vztahů, zvláště po tragických událostech 7. října 2023. „Izraelci jsou teď neobyčejně citliví na to, kdo je podporuje. A díky aktivitám velvyslankyně Veroniky Kuchyňové Šmigolové ví každý Izraelce, že Česká republika je náš opravdový přítel.“

Azari zároveň zdůraznila, že tato blízkost není pouze otázkou vládních prohlášení:

„To, co lidé v Izraeli cítí, není jen politická řeč. Je to skutečné přátelství, které se projevuje v každodenních gestech, v činech, v solidaritě. A Češi nám tuto podporu dávají zcela jednoznačně najevo.“

Současná velvyslankyně Veronika Kuchyňová Šmigolová uvedla, že pro ni byla mise v Izraeli splněným snem, a potvrdila, že vztah mezi oběma zeměmi je hluboce zako-

řeněn: „V Izraeli je Česká republika vnímána nesmírně pozitivně. Kamkoli přijedu, lidé vědí, kde leží Česko, a říkají mi, jak moc si nás váží.“

Budoucnost vzájemných vztahů

Tomáš Pojar, který působil jako velvyslanec v letech 2010–2014, varoval před generační výměnou: „Myslím, že Izrael by měl věnovat pozornost generační obměně, protože u nás právě k takové obměně dochází. Kdybych byl izraelským velvyslancem, neměl bych obavy o nejbližší roky. Obával bych se spíše toho, co přijde za patnáct dvacet let.“

S tím, že vzájemná blízkost není samozřejmostí a je třeba ji dál aktivně rozvíjet, zejména směrem k mladší generaci, souhlasí i současná velvyslankyně: „Musíme najít způsoby, jak oslovit mladé lidi, kteří často nepřijímají názory z prostředí univerzit nebo sociálních sítí, aniž by chápali historické a hodnotové pozadí našeho přátelství s Izraelem.“

Jiří Schneider doplnil: „Na rozdíl od let, kdy jsem působil jako velvyslanec, jsou dnes česko-izraelské vztahy mnohem širší a hlubší. Odrážejí se v oblasti vědy, akademického prostředí, podnikání a v celé řadě dalších sektorů. Právě proto je pro jakoukoli vládu velmi obtížné tyto vztahy přehlížet – jsou totiž založeny na skutečných, dlouhodobě budovaných zájmech.“

Poté dodal: „Druhá poznámka je něco, co velvyslanec nahlas říct nemůže – ale platí, že k tanci jsou potřeba dva. A velmi záleží i na tom, jaká bude izraelská vláda. Protože někdy bohužel izraelská vláda těm, kdo Izrael podporují, situaci zrovna neusnadňuje.“

Michael Žantovský poté zmínil občasný nesoulad mezi oběma zeměmi na mezinárodním poli – například izraelskou pozici vůči ruské agresi.

Současná velvyslankyně přesto zůstává optimistická: „Izrael je dnes bezpečná a živá země. A v těch nejpostiženějších oblastech vidíte nejen následky tragédie, ale i neuvěřitelnou odolnost a snahu budovat znovu – lépe, silněji. Právě tam se zrodí nová naděje a jsem ráda, že i Česká republika je u toho.“

„Když toto přátelství vydrželo tak dlouho, překoná i výzvy budoucnosti,“ vyjádřila svou naději Anna Azari.

RADKA LÍM LABENDZ



Michael Žantovský vzpomínal na Václava Havla, který odstartoval novou éru česko-izraelských vztahů, i na období ve funkci velvyslance v Izraeli.

Stromky přátelství: Česká delegace vyjádřila podporu Izraeli



Česká velvyslankyně v Izraeli Veronika Kuchyňová Šmigolová se v dubnu spolu se svými spolupracovníky zúčastnila speciální prohlídky jižního Izraele, kterou uspořádal Židovský národní fond (KKL-JNF).

Sázení stromků přátelství v negevském lese Ofakim

V úterý 8. dubna pozval Židovský národní fond (KKL-JNF) velvyslankyni České republiky v Izraeli Veroniku Kuchyňovou Šmigolovou a další pracovníky ambasády na speciální prohlídku jižního Izraele.

V rámci návštěvy se delegace zúčastnila slavnostního sázení stromků v lese Ofakim, kde paní velvyslankyně se svým týmem zasadila stromy symbolizující trvalé přátelství mezi Českou republikou a Izraelem. Delegace si také prohlédla projekt v kibucu Hatzerim, financovaný KKL ČR a SR a Mezinárodním křesťanským velvyslanectvím Jeruzalém (ICEJ), který pomohl s obnovou mateřských škol pro děti evakuované z kibucu Be'eri po útocích ze 7. října.

Finanční ředitel a zástupce vedoucího oddělení rozvoje zdrojů a vnějších vztahů KKL-JNF Juval Jenni: „Česká republika

projevila v těchto těžkých časech neochvějnou solidaritu s Izraelem a její vláda mu soustavně vyjadřuje silnou podporu. KKL-JNF si hluboce váží úzkého a odvážného partnerství mezi našimi zeměmi. Projekty podporované KKL Česká republika a Slovensko mají významný dopad na obyvatele západního Negevu a my jsme na toto úsilí hrdí. Děkuji paní velvyslankyni a jejímu týmu za skutečně smysluplný den a těším se na další plodnou spolupráci.“

Velvyslankyně České republiky v Izraeli Veronika Kuchyňová Šmigolová dodala: „V mateřské škole v kibucu Hatzerim, kterou darovala KKL Česká republika a Slovensko, jsou v pozadí slyšet hlasy dětí. Je to pro ně sice nové místo, ale pevně doufám, že se do Be'eri brzy vrátí.“

Návštěva české delegace nebyla první společnou aktivita na pomoc jihu Izraele, postiženému teroristickými útoky Hamásu dne 7. října 2023. Ústředí KKL-JNF vyhlásilo již 15. 10. sbírku na nákup deseti sanitek pro obec na jihu Izraele, ke které se česká a slovenská pobočka přidala. Díky lokální kampani se podařilo vybrat dostatek prostředků



ke koupi jedné z těchto sanitek. Sanitka byla dodána již v prosinci 2023 a po nezbytných úředních a technických procedurách byla ihned zařazena do služby. Slavnostní předání vozu, který je vybaven na špičkové úrovni a má s sebou vše nezbytné k první pomoci a k záchraně životů, byla přítomna i česká velvyslankyně.

Zdroj: KKL-JNF Česko a Slovensko

Hudba pro všechny smysly

Senzorické koncerty židovského muzea pro děti se speciálními potřebami



Fot: Dana Čabanová

Židovské muzeum v Praze organizuje v Maiselově synagoze senzorické koncerty pro publikum se speciálními potřebami.

Od loňského května organizuje Židovské muzeum v Praze jako první instituce svého druhu unikátní senzorické koncerty. Určeny jsou dětem s různými typy hendikepu, především pak těm, které trpí poruchou smyslového zpracování. Na koncertech jsou vítány také osoby pečující o děti, protože kvůli náročné péči o své blízké nemají mnohdy příležitost vypravit se za kulturními zážitky.

Až do minulého roku senzorické koncerty v nabídce kulturních pořadů českých institucí zcela chyběly. Lektorky z oddělení

pro vzdělávání a kulturu se rozhodly tento stav změnit. „Cítily jsme, že v našem českém prostředí tento typ kulturní nabídky chybí. Vzhledem k tomu, že pořádáme i vzdělávací programy pro rodiny s dětmi se speciálními potřebami a jsme v kontaktu s organizacemi, které s těmito rodinami pracují, víme, jak často je pro tyto rodiny obtížné společně jít s dětmi na koncert nebo jinou kulturní událost, tak aby se všichni cítili komfortně. Na základě těchto zkušeností jsme se rozhodly tento typ koncertu převést i do českého prostředí a umožnit rodinám společně si vychutnat zážitek, který je přizpůsoben potřebám jejich dětí,“ uvádí Kateřina Beerová, jedna z organizátorek senzorického koncertu.

S ohledem na specifika, jež jsou s přípravou a realizací senzorického koncertu spojena, se organizátorky obrátily na Muzeum polských Židů Polin, které má s pořádáním podobných akcí dlouhodobé zkušenosti. Senzorické koncerty jsou totiž v některých

kulturních institucích v zahraničí běžnou praxí a řada z nich se jim věnuje pravidelně.

Při samotné organizaci i realizaci koncertu byla věnována zvláštní péče výběru vhodného místa pro jeho uspořádání. Jako jasná volba se ukázala Maiselova synagoga, zejména pro svůj bezbariérový přístup a možnost přizpůsobit prostor. Nabízí také pohodlný vstup pro speciální kočárky a vozíčky, přístupné toalety a možnost vytvoření oddechových zón.

A v čem je senzorický koncert výjimečný? Nabízí bezbariérové prostředí s tlumeným osvětlením, díky kterému si lze naplno vychutnat hudební zážitek. Během vystoupení nechybějí hravé prvky a interakce s hudebníky, kteří se zapojují do dialogu s publikem. Posluchači se mohou během koncertu pohybovat a různě projevovali dle libosti. Nemusejí mít přitom obavy, že by vyrušovali. K dispozici jim jsou také židle, polštáře či sedací vaky. V případě potřeby

Senzorické koncerty jsou obohacující nejen pro návštěvníky, ale i pro samotné hudebníky.



Foto: Dana Cabanová

odpočinku jsou zajištěné klidové zóny a možnost opětovného opouštění koncertního prostoru. To ale není vše. Děti mají možnost během koncertu zobrazit své pocity inspirované hudbou nebo namalovat hudbu tak, jak si ji samy představují. Nejsou tedy jen pasivními posluchači, ale do vystoupení aktivně vstupují. Hudebníci je také seznamují s hudebními nástroji, na které si mohou zahrát. Koncert se tak stává místem, kde si každý přijde na své – i rodiče a další doprovázející osoby, jež si mohou vychutnat jinak často nedostupný hudební zážitek.

Senzorické koncerty by se nemohly konat bez hudebníků, kteří dokážou vyjít vstříc potřebám specifického obecnstva. Za příjemnou a uvolněnou atmosférou dosavadních tří koncertů stojí Pavel Bořkovec Quartet pod vedením violoncellisty Matěje Kroupy. Hudebníci koncert velmi citlivě a profesionálně přizpůsobili dětskému publiku a jejich rodičům. „Senzorické koncerty pro Židovské muzeum v Praze jsou pro nás

vždy nesmírně osvěžujícím zážitkem. Otevírá se zde svět hudby lidem, kteří mnohdy žijí uvnitř svých životů a samotný koncert je pro ně nedosažitelný. Proto se snažíme tyto koncerty zprostředkovat co nejvíce otevřeně. Umožňujeme posluchačům, aby se během produkce mohli spontánně vyjádřit třeba hrou na Orffovy nástroje, malováním barvami na papír a v neposlední řadě vlastním tělem. Je až neuvěřitelné, jak jsou tyto posluchači vnímaví a vyložené z nich srší radost a také zaujetí pro hudbu. Máme obrovskou radost, že jsou tyto koncerty tak hojně navštěvované a oblíbené. Dále bychom velice rádi poděkovali za spolupráci Židovskému muzeu v Praze, díky němuž mohou tyto koncerty probíhat,“ říká houslista Ondřej Háas.

A jak se koncerty líbí samotným návštěvníkům? „Úplně úžasné bylo, jak se členové kvarteta rozmístili mezi diváky a mohli jsme si tak krásnou živou hudbu užít ještě víc zblízka! Pořádili jsme několik fotek, vytiskli je a se synem mohu znovu opakovat slovní

zásobu související se slovem „koncert“, což je pro něj jako pro dítě s těžkou vadou řeči nesmírně důležité. Jsem židovskému muzeu velmi vděčná, protože moc příležitosti navštívit kulturní akce v takto klidném prostředí nemáme,“ pochvaluje si maminka jednoho z účastníků.

Senzorické koncerty se těší velké oblibě a zájem o ně momentálně převyšuje nabízenou kapacitu. Muzeum se tedy rozhodlo pořádat je pravidelně. Další koncert se uskuteční již v pondělí 19. května. V Maiselově synagoze tentokrát zahraje formace Hlaskontrabas, které tvoří zpěvačka a performerka Ridina Ahmedová a kontrabasista Petr Tichý. Návštěvníci se mohou těšit na vystoupení postavené na spojení ženského hlasu a akustického kontrbasu bez doprovodných nástrojů.

TÝM ODDĚLENÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE



Foto: archiv kvartetu Pavel Bořkovec Quartet

Návštěvníci dosavadních tří koncertů si mohli vychutnat hudbu v podání Pavel Bořkovec Quartetu.



Foto: archiv dua Hlaskontrabas

Na příštím senzorickém koncertě vystoupí Ridina Ahmedová a Petr Tichý se svojí formací Hlaskontrabas.

Všichni jsme Bibasovi



#VšichniJsmeBibas – pietní setkání na náměstí Jana Palacha k uctění památky rodiny Bibasových

Není to jen fráze, ale deklarace, kterou začalo pietní setkání na náměstí Jana Palacha v neděli 9. března k uctění památky rodiny Bibasových, stejně jako všech obětí teroristického útoku ze 7. října a těch, kteří přišli o život v následné válce. Zároveň jsme znovu s naléhavostí upozornili na osud rukojmích, kteří jsou již 520 dní drženi v Gaze. Bylo důležité znovu připomenout světu, že tito lidé nemohou být zapomenuti. „Pojďme společně do mnohdy hluchého světa vykřičet: ‚Bring Them Home Now!‘“

Zorganizovat setkání se nám (ČUŽM, Federace židovských obcí a JCC) podařilo ve velmi krátké době, a to dost na poslední chvíli. V hlavě jsem měl obrázky z podobných setkání v Evropě, Jižní Americe a vůbec z celého světa. Říkal jsem si, že česká židovská komunita nezůstane pozadu... Když už čekání bylo dost a nikde žádná událost na obzoru, vzal jsem si organizaci na starost, kontaktoval federaci, ČUŽM, JCC a pustili jsme se do příprav.

V myšlenkách jsem se často vracel k dopisu, který zveřejnila kamarádka Hadar Garlon po návratu Jarden Bibase z Gazy. Tehdy ještě nikdo tragický konec netušil. S jejím svolením text sdílím:

Jardenovi – Otevřený dopis Srdci vracejícímu se z temnot

Neznáme se.

A přesto ses mnohým z nás přiblížil.

Bratře, opravdu bratře.

Dneska jsem se probudila brzy ráno a cítila jsem se trochu nervózně...

Tělo si pamatuje něco, co mysl ještě nezpracovávala.

Co se stane? Co řekneme Jardenovi?

V posledních týdnech mě zaplavilo mnoho silných a nových emocí.

Ale co cítím dnes, s Tvým návratem,

nemám to jak popsat.

Nejsou slova, která by to zachytila.

Neexistují žádné ruce, které by mohly zvednout to, co bylo roztříštěno.

Nevíme, jaký je to pocit,
vrátit se z nepředstavitelného.
A kráčet ke „svobodě“, která vám připadá jako
lež...

Vrátit se kam?

Chci se omluvit.

Je nám líto, že jsme Vás nemohli dostat zpět
dříve.

Je mi líto, že to svět dopustil.

Promiň, že v den, kdy se vrátíš,

Tě Tvoje děti nečekají u dveří.

Je nám líto, že tu nejsou žádné dveře.

A nemám radu,

ale pokud to stále dokážeš obsáhnout –

Kéž bys nás mohl cítit.

Tvé bratry a sestry,

stali jste se součástí našich modliteb každý
den...

Tento lid je lid vracející se z temnoty.

Vrátili jsme se z exilu,

vrátili jsme se z holocaustu,

Vrátili jsme se z inkvizice, zpátky z Gazy...

Návrat, vzpomenout si na budoucnost.

Být.

Podat pomocnou ruku.

A naše láska k Tobě –

I kdybychom se nikdy nepotkali,

Je bezpodmínečná.

Žádné otázky,

Bez voyeurismu,

Bez očekávání

Budeš „v pořádku“

Jen buď.

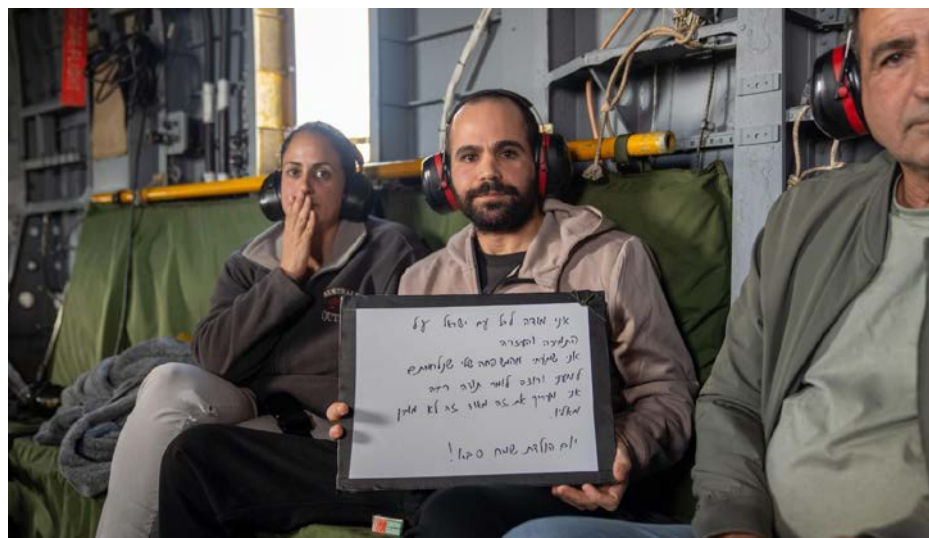
Cokoli si vybereš,

jakkoli můžeš.

A když den vyjde z temnoty...

Kéž bys to věděl.

Nejsi sám.



Jarden Bibas ve vrtulníku po propuštění zadržení Hamásem v Gaze v únoru letošního roku

Foto: fotograf jednotky tiskového mluvčího IDF, Wikipedia



Izraelci lemuji trasu pohřebního průvodu Širi, Ariela a Kfira Bibasových.

Silně na mě tento text zapůsobil, obzvláště emotivně poslední část. Nejsi sám. Ano, všichni jsme s Tebou, drahý Jardene, všichni jsme Bibas! Na setkání byl k dispozici zápisník, do kterého bylo možno napsat osobní vzkaz Jardenovi nebo jen připojit podpis pod připravený text. Tento zápisník jsem pak doručil začátkem dubna organizaci Bring Them Home Now na náměstí Unesených v Tel Avivu. Organizace ho Jardenovi předá a tím tak desítky našich vzkazů a podpisů.

Setkání moderovali David Peres, Emma Günsberger a Eliáš Rosenbaum. Mezi přítomnými bylo 12 přeživších z izraelských pohraničních vesnic, které byly napadeny 7. října 2023. Dále jsme měli možnost vyslechnout svědectví dvou bývalých rukojmích, kteří byli uneseni do Gazy a po dlouhých měsících v zajetí osvobozeni.

Úvodem akce vystoupil David Peres, který připomněl silné historické vazby mezi Českem a Izraelem. „Věřím, že nám toto setkání pomůže si v sobě uzavřít bolestivé období a posílí naši motivaci stát i nadále při našich nejbližších přátelích – Izraeli.“ Zdůraznil, že Izrael tento boj o přežití vede již téměř 77 let, a připomněl také, že letos slavíme 35 let od obnovení diplomatických vztahů mezi Českem a Izraelem. Na závěr vyzval všechny přítomné k vyjádření osobní podpory Jardenovi Bibasovi, otci, který přežil, ale přišel o celou svou rodinu. „Pojďte připojit svůj podpis, osobní vzkaz Jardenovi, do zápisníku, který je tady připravený.“

Osud rodiny Bibasových patří k nejtemnějším kapitolám událostí 7. října. Kfir Bibas, devítiměsíční dítě, a jeho čtyřletý bratr Ariel byli nejmladšími unesenými rukojmími. Celý svět s nadějí doufal v jejich návrat domů. Po více než 500 dnech čekání se sice do Izraele vrátili – vrátila se pouze jejich těla. Jejich matka Širi měla být další obětí, jejíž ostatky byly navraceny, ale ukázalo se, že místo ní

Hamás vydal tělo někoho úplně jiného. Teprve po dalším diplomatickém tlaku byla navracena i Širi. Jak na místě připomněla Emma Günsberger, „jejich návrat se odehrál v nejzvrácenější podobě, jakou si mnozí z nás ani nedokázali představit“. Zároveň varovala, že boj o rukojmí zdaleka nekončí. „V Gaze je přitom stále drženo 59 rukojmích! Jejich stav je nejasný, stejně jako to, kolik z nich je ještě naživu. Situace je více než naléhavá. BRING THEM HOME!“

Eliáš Rosenbaum vystoupil s projevem, ve kterém nešlo jen o smutek, ale také o hluboký hněv. „Dnes nestojím před vámi jen se smutkem. Stojím tu se vztekem. Se vztekem, protože svět sleduje hrůzy, které se odehrály rodině Bibasových, a přesto stále hledá výmluvy, stále váhá pojmenovat zlo pravým jménem.“ Připomněl, že devítiměsíční Kfir byl sotva schopný sedět, jeho starší bratr Ariel měl celý život před sebou a jejich matka Širi je do poslední chvíle držela v náručí, když je Hamas 7. října unesl.

Děkujeme všem, kteří na akci dorazili a připomněli si tragický osud izraelských rukojmí. Děkujeme všem, kteří nejsou lhotejní.

Akce byla organizována Davidem Peresem, Českou unií židovské mládeže, JCC Prague a Federací židovských obcí v České republice.

DAVID PERES



Dům rodiny Bibasových v kibucu Nir-Oz, odkud byla čtyřčlenná rodina unesena.



Setkání moderovali David Peres, Emma Günsberger a Eliáš Rosenbaum.



„V době konání akce jsem již věděl, že můj kostým na Purim bude Batman, protože ten se stal neodmyslitelně symbolem kluků Bibasových, z"i. Měl jsem již také potvrzené startovné na Jeruzalémský maraton, takže bylo logické, že trať na 10 kilometrů odběhnu také jako Batman“, říká autor textu David Peres.

Kdo zachrání jeden lidský život, zachrání celý svět

Začala sbírka uctívající hrdinství českých občanů

Spolek na podporu osob dotčených holocaustem spouští na HitHitu kampaň Spravedliví mezi námi s podtitulem Kdo zachrání jeden lidský život, zachrání celý svět. Cílem je rozšířit počet jmen hrdinů a hrdinek, kteří získali mezinárodní uznání Spravedlivý mezi námi za to, že nasadili své životy za židovské občany. Jména některých z nich jsou uvedena na památníku ve dvoraně Pinkasovy synagogy. Spolek chce nyní doplnit další a památník rozšířit pod vedením manželů Lucie a Jaroslava Rónových.

„Pokud máte stejně jako my pocit, že je třeba připomínat si hrdinství našich spoluobčanů a moci se vztahovat k tomu dobrému, co hrdinové a hrdinky našich dějin dokázali, bude vás naše sbírka zajímat a těšit. Vzácná příležitost připomínat si hrdinské činy totiž právě nastává a my si přejeme, abyste byli u toho,“ uvádí ke sbírce předseda výboru spolku František Bányai.

Mnoho Čechů a Češek, kteří od památníku Jad vašem ocenění Spravedlivý mezi národy

Lucie a Jaroslav Rónovi se zhostí rozšíření stávajícího památníku připomínajícího Čechy, kteří v minulosti získali ocenění Spravedlivý mezi národy.



Foto: archiv Spolku na podporu osob dotčených holocaustem

získali, na památníku chybí. Proto je třeba jej rozšířit. Doplnovat se bude například jméno Antonína Kaliny, hrdiny, který zachránil na 1300 dětí, nebo Emanuela a Josefa Zimy.

O rozšíření se pro bono postarají umělci a manželé Lucie a Jaroslav Rónovi. Je však třeba uhradit odborné pasířské práce. A právě kvůli jejich úhradě Spolek na podporu osob dotčených holocaustem v kampani žádá o příspěvek, který mohou dárce poslat buď jako dar prostřednictvím spolku, či jako příspěvek do hithitové kampaně Spravedliví mezi námi, kde si mohou jako odměnu zvolit přítomnost na odhalení obnoveného památníku, komentované prohlídky židovských památek či drobné umělecké dárky s podpisem umělecké dvojice Rónových.

„Proč chceme, aby šlo o kolektivní akci? Protože si v rámci kampaně budeme připomínat příběhy hrdinů a hrdinek, kteří na památník budou doplněni, a společně si tak můžeme připomenout to dobré, co české dějiny díky nim v sobě nesou. Hrdinové a hrdinky jsou potřeba v každé době. A dnes, kdy v Evropě znovu řádí konflikt a mění se staré pořádky, je nutné si podobné příběhy připomínat. Jsou to příběhy našich dějin a je dobré je znát,“ dodává Bányai.

Celková částka, kterou se spolek snaží prostřednictvím kampaně vybrat, je 60 000 korun.

ZDROJ: SPOLEK NA PODPORU OSOB DOTČENÝCH HOLOCAUSTEM



Foto: Židovské muzeum Praha

Památník se nachází ve dvoraně Pinkasovy synagogy.

Židovským Porýním

Kolo kolo mlýnský, za čtyři rýnský! Kolo se nám polámalo, co se na něm udělalo: čáp! Kolo kolo mlýnský, za čtyři rýnský! Kolo se nám polámalo, mnoho škody nadělalo, udělalo bác!

Takhle nějak zní české infantilní pořekadlo, které si pamatuje ze školky asi každý z nás (já moc ne). Ovšem ne každý dospělák si nahnedl vzpomene, že jsme na tento „jesličkový banger“ dělali na koberci také jakýsi kolový taneček (ten kobereček si pamatuji nějak víc). Dětičky se vzaly za ruce a točily se v kroužku a při každém dokončení udělaly právě to „bác“. Je to zcela evidentně hra podporující rozvoj motoriky, ale také vůbec jedna z prvních organizovaných sociálních interakcí. Tato dětská hříčka je známá v řadě zemí, např. v anglicky mluvících zemích jako Ring-a-ring-o-roses, v Německu jako Ringel-pietz atd. Stejně jako je tento popěvek, který se učí dvou- až tříleté děti, socializačně-integračním prvkem do „velké“ evropské společnosti dospělých, je také v přeneseném významu výše zmíněné Porýní de facto základem aškenázské, tedy evropské židovské civilizace.

Spolu s Dunajem tvořil Rýn ve starověku většinu severní hranice Římské říše a právě od té doby, tedy již dva a půl tisíce let, se používá jako důležitá vodní cesta hluboko do vnitrozemí kontinentu – nebo naopak z něj. V moderní historii bylo Porýní dějištěm střetů hlavně mezi Německem a Francií. Už ve starověku a středověku byla tato oblast významným územím na pomezí latinského a germánského světa, kde se střetávaly římské a později franské a německé zájmy. Římané zde vybudovali pevnosti a města, jako byl Kolín nad Rýnem, aby chránili hranici říše před germánskými kmeny. Po porážce tří legií v Teutoburském lese roku 9 n. l. měl římský císař Augustus prý chodit po paláci a v zoufalství kvílet: „*Quintili Vare, legiones redde!*“ – „*Kvintilie Vare, vrať mi mé legie!*“ Tato porážka na pomezí Říma a Germánie otřásla Římskou říší a ukončila její expanzi za Rýn. Ve středověku pak Porýní hrálo klíčovou roli v mocenském boji mezi Franskou říší, Svatou říší a ovlivňovalo i říšské volitele. Po první světové válce například byla Rýnským garančním aktem podél jeho toku ustanovena hranice mezi oběma státy.

Aniž bychom zde rozpitvávali takovéto zdánlivě irelevantní historické skutečnosti, jedno je potřeba jasně zdůraznit: Údolí řeky Rýn je základem naší (tj. aškenázské) civilizace. Raně středověké židovské obce ve středním Porýní dosáhly v následujícím období po pádu Římské říše tak fenome-

nálního rozkvetu, že se této oblasti po několika následujících staletích začalo přezdívat Rýnský Jeruzalém. Kulturně a hospodářsky dynamický region západní Evropy se totiž od raného středověku právě díky strategické poloze na rozhraní dvou civilizací stal jednou z nejvýznamnějších obchodních křižovatek, a tím pádem i kolébkou aškenázského, tedy vlastně evropského židovstva. Již v 10. a 11. století zde rozkvetla trojice bohabojných komunit ve třech významných obchodních městech Mohuč (Mainz, hebrejsky מגנצה), Worms (Warmajza ורמאיזא) a Špýr (Speyer, hebrejsky שפירא). Prostřednictvím své jedinečnosti v židovském náboženském a intelektuálním životě byla tato „trojbec“ později souhrnně označována jakožto šloša kehillot Šum (שלושה קהילות שום). Pikanterii je, že v hebrejštině zároveň slovo „šum“ znamená česnek. Tradiční, avšak nikoliv historicky podložená židovská anekdota z tohoto důvodu říká, že aškenázské židovské příjmení Schumann je právě odkazem k tomuto období.

Naopak reálnou historickou skutečností zůstává, že tyto obce nevynikaly jen svou naprostou jedinečností i neskutečně vysokou mírou svatosti a učenosti, ale i obrovskou mírou vnitřní autonomie, kterou si dokázaly u místních franských a raně německých panovníků, kanovníků, kurfiřtů i městských rad chránit.

Porýnské komunity vybudovaly propracované struktury židovského samosprávného života: synagogy, ješivy, rabínské soudy (*bet din*), nemocnice i systém dobročinnosti.

V Mohuči a Wormsu působili učenci, jejichž díla položila základ aškenázské halachické tradice – mezi nimi například Rabejnu Geršom „Me'or ha-Gola“ (Světlo exilu), známý mj. svým zákazem polygamie a důrazem na ochranu osobních práv, nebo jeho žák Rabejnu Ja'akov ben Jakar, učitel legendárního Rašiho. Právě zde se začala formovat specifická duchovní syntéza mezi židovskou tradicí a výzvami křesťanského středověkého světa včetně nových forem pronásledování i křesťanských intelektuálních výzev. Tato centra však nebyla jen místem učenosti – stala se i symboly židovského utrpení. Pogromy během křížových výprav (zejména během té první v roce 1096) zanechaly v židovské duši hluboké jizvy. Masakry v Mohuči a Wormsu se staly bolestnými archetypy pozdějších katastrof a výrazně ovlivnily i liturgii a paměť židovského národa, například prostřednictvím *kinot* (nářků) recitovaných (dodnes) během mnoha liturgických příležitostí. Přesto tyto komunity znovu povstaly, obnovily studium a dál rozvíjely duchovní dědictví, které mělo dopad na celé aškenázské prostředí – od Pyrenejí po Povolží. Porýnské židovstvo tak představuje unikátní případ soužití, tvůrčí adaptace a náboženské houževnatosti. ShUM nebyl jen místem dějinného osudu – stal se pojmem. A porýnské dědictví se dodnes považuje za jeden z pilířů evropského židovského myšlení.

DAVID KRAUS

Foto: Willy Horsch, Wikipedia



Synagoga ve Wormsu byla postavena v roce 1034. Patří k jedněm z nejstarších existujících synagog v Německu.

AKCE



Open house Praha: Centrum paměti a dialogu Bubny & Arn studio

Centrum paměti a dialogu Bubny/Open House, Hotel Mama Shelter, Atelier 6, Veletržní 1502/20, Praha 7

12. 5. 18.00

(CpdB) se v rámci doprovodného programu festivalu Open House Praha podělí o aktuální informace k projektu, programovou koncepci a o nový vizuální styl. ARN STUDIO představí architektonický návrh a model řezu rekonstruované budovy památníku na nádraží Bubny. Bývalé nádraží bude možné 17. a 18. 5. od 10 do 18 h navštívit. Více: www.cpdb.cz



Brněnská muzejní noc

Malý Mehrlin, Vídeňská 14, Brno

17. 5. 18.00–24.00

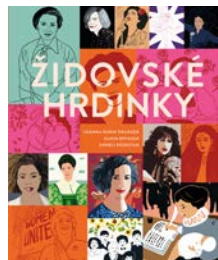
V rámci Brněnské muzejní noci můžete navštívit současné expozice Malého Mehrlinu a dvě přednášky. V 19.00 vystoupí Judita Kopotová s přednáškou Judaismus a láska, která poodkryje pravidla pro soužití muže a ženy v judaismu; ve 22.00 zkusí Táňa Klementová v rámci přednášky Nebojte se Mehrlinu! odpovědět na otázky ohledně místa Moravského židovského muzea mezi českými pamětovými institucemi. Více: www.malymehrlin.cz

Židovské hrdinky na Světě knihy: Uvedení knihy a beseda s autorkami

Centrum paměti a dialogu Bubny, Svět knihy, Výstaviště Praha, Křižíkovy pavilony, Praha 7

16. 5. a 18. 5. 10.00

(CpdB) vydává první překladovou publikaci, ve které najdete více než stovku inspirativních příběhů židovských hrdinek ze všech koutů světa. Jejich osudy ilustrují



nezměrnou šíří toho, co nazýváme židovskou identitou. Knihu představí ilustrátorka Joanna Rubin Dranger a spisovatelka Karin Brygger. Více: www.cpdb.cz

Mezi příkopy a valy

JCC/Kolnoa, Kino pilotů, Donská 168, Praha 10

3. 6. 19.00

Dokumentární film o naší nejvýznamnější památce holocaustu, která mapuje nejen jeho minulost, ale i to, jak válečné dědictví ovlivňuje současné obyvatelé města Terezín. Natočeno pod záštitou Post Bellum. Po projekci následuje debata s režisérem Viktorem Portlem. Více: www.kinopilotu.cz



Návrat antisemitismu: staronové formy nenávisti, její kořeny a souvislosti

ŠETL, Muzeum Brněnska – vila Löw-Beer, Drobného 297

29. 5. 17.00

Evropa, Spojené

státy i arabské země jsou svědky nové vlny staré nenávisti – antisemitismu. Jaká je jeho definice? Co je v současném antisemitismu opakujícím se příběhem a co je naopak nové? Přednáška hebraistky a kulturoložky Terezie Dubinové se zaměří na kulturní, náboženské, společenské a na psychologické souvislosti a doplní aktuální výstavu Humor bez legrace o vizuálních podobách antisemitismu. Více: www.vilalowbeer.cz



Simone Weil – Žena, která se nehodila nikam

Dominikánská 8, barokní refektář, vstup Jalovcová 2, Praha 1

22. 5. 19.30

Debate o životě

a odkazu Simone Weil – filozofky, mystičky a radikální humanistky, která spojila hluboké myšlení s konkrétními činy. Pracovala v továrnách, bojovala proti útlaku a zemřela v exilu jako protest proti nespravedlnosti. O jejím významu a aktuálnosti diskutují Marina Barabas, Daniel Pastirčák a Alena Roreitnerová. Moderuje Petr Fischer. Více: www.dominikanska8.cz

KNIHY



David Shorf: Šekelí léta. Ostravák v zemi zaslíbené

Co v 90. letech vedlo mladého ostravského Žida k tomu, aby se přestěhoval do Izraele? David Shorf ve své knize vzpomíná, jak v zemi zaslíbené poznával

místní kulturu, obrazil bary a balil holky. Jak si vedl u číšníce jemenského původu, irácko-ruské bubenice a u brazilské sexbomby? Co fungovalo, co skončilo fiaskem a proč nakonec vzal i ty nejhorší brigády v dějinách lidstva? Hlavně ale zjistil, proč je Izrael tak trochu Západ a tak trochu Orient. Nakladatel: Nastole



Pavla Dahomorská, Židovská modlitba za stát a jeho představitel

Monografie o židovské modlitbě za stát a jeho představitele pojednává o jednom z vůbec nejpozoruhodnějších textů židovské bohoslužby.

Vedle desítek požehnání velebicích Boha jako jediného vládce veškerenstva se modlitba za cizího a někdy i nepřátelského vládce může zdát na první pohled až paradoxní. Teprve hlubší vhled do problematiky postavení vládců v rámci židovského náboženství umožní větší porozumění. Nakladatel: Karolinum



Fania Lewando, Židovská vegetariánská kuchařka

Z jidiš přeložená kuchařka Fanii Lewando, prvně vydaná v roce 1938, nabízí osmdesát vegetariánských variací na tradiční židovská jídla.

Lewando zanechala v historii svou stopu jako průkopnice vegetariánství. Měla tragický osud, při útěku před nacisty zahynula neznámo kde. Kniha dlouho považovaná za ztracenou se objevila v roce 1995 v antikvariátu. Překladatelky: Alžběta Glancová a Karolína Kašeová. Nakladatel: Albatros.

VÝSTAVY



Touha žít. (Ne) obvyčejný příběh Františka Färbera z Kroměříže

Malý Mehrin, Vídeňská 14, Brno
8. 4.–30. 6.

Kresby inspirované životem Františka Färbera, kroměřížského pamětníka holocaustu.

Autorem kreseb je čínský výtvarník Han Jiang Xue žijící trvale v Česku. Vystavené kresby vznikly jako podklad k edukačnímu komiksu pro Muzeum Kroměřížska. Více: www.malymehrin.cz



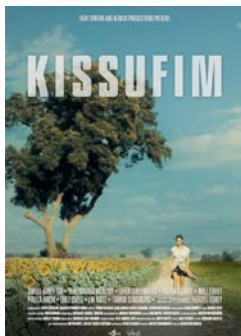
Karel Cudlín: Rustonka

Krajinou přílivu, Synagoga na Palmovce, Ludmilina 601/4, Praha 8

6. 5.–26. 5.

Karel Cudlín na počátku osmdesátých let fotografoval dělníky v provozu, kde se ohýbaly tramvajové koleje. Autor s lidmi navázal úzký kontakt a zachytil je v momentech, kdy často práce stojí a fotografovaní, vědomi si přítomnosti fotografa, projevují svou jedinečnost. Zanedbané průmyslové prostředí normalizačních let je dokonalou kulisou pro hrabalovsky svérázné postavy. Více: www.krajinoupřilivu.cz/

FILMY A SERIÁLY



Kissufim

Skupina mladých izraelských vojáků tráví v roce 1977 poslední měsíce služby v kibucu Kissufim, který se nachází

blízko Gazy. Dobrovolná práce na hranici míru a neklidu je konfrontuje s láskou, násilím i s těžkými morálními volbami. Drama inspirované skutečnými událostmi zachycuje konec nevinnosti a vstup do dospělosti. Film je dostupný na Netflixu.



Kráska z Gazy

Někde v zákoutích Tel Avivu se prý ukrývá tajemná žena. Z okupované Gazy měla po vlastních nohou dojít

až kamsi do okolí ulice Hatnufa, kde místní trans ženy hledají komunitu, útěchu i živobytí. Kromě zrnité fotky v telefonu a pár zvěstí toho ovšem o mytické krásce nikdo moc neví. Možná právě proto nepřestává dokumentaristka Yolande Zauberman lokální legenda fascinovat.

HUDBA



Eyal Lovett Trio

Jazz Dock, Janáčkovo nábřeží 2, Praha 5
10. 5. 19.00

Eyal Lovett je izraelský pianista, oceněný Artist of the Year (Jazzy Berlin, 2017) a absolutní vítěz Jazz Wings Warszawa (2018). Charakteristickým rysem Lovettovy hudby je jedinečná schopnost vyprávět příběhy, která vyniká dechberoucím, virtuózním provedením. Mistrovské jazzové improvizace se v Lovettově světě snoubí s tóny a barvami z Blízkého východu a klasické hudby. Více: www.jazzdock.cz



Itamar Borochoh Quartet

Jazz Dock, Janáčkovo nábřeží 2, Praha 5
17. 5. 19.00

Trumpetista Itamar Borochoh čerpá podobně jako Cohen z geograficky pestrého odkazu svých předků a stejně jako on dokázal svůj talent plně rozvinout v tvrdé konkurenci newyorské hudební scény. Vyrůstal v jižní části Tel Avivu v historickém předměstí Jaffa. Jeho hudba je fiktivním mostem mezi New Yorkem, jeho současným domovem, a severní Afrikou. Více: www.jazzdock.cz



Schimmerle Klezmer Kabaret – Kafka: Americký Proces

Židovské muzeum Praha, OVK, Maiselova 15, Praha 1

22. 5. 19.00

Autorské hudebně-dramatické pásmo židovských písní z přelomu 19. a 20. století plné absurdního humoru ze světa Franze Kafky v podání kapely Schimmerle Klezmer Kabaret, která interpretuje odrzlé jidiš písně a divoké židovské lidovky. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

DIVADLO

Přemysl Pitter: Kazatel

Krajinou přílivu, Synagoga na Palmovce, Lindnerova 1610/4, Praha 8

27. 5. 19.00

Inscenace o životě a odkazu Přemysla Pittra – protestantského kazatele, publicisty a neúnavného humanisty, který zasvětil život pomoci dětem a pronásledovaným. Zapomenutý hrdina českých dějin ožívá na jevišti jako inspirace pro dnešek. Silné téma, výjimečná osobnost, důležité poselství. Režie: Jakub Gottwald. Další termín: 28. 5. Více: www.krajinoupřilivu.cz



Květen 2025

PRAHA

2.5. 19.00

Švandovo divadlo na Smíchově,
Štefánikova 57, Praha 5

Štýrský/Toyen/Heisler

Komorní hra o nepatřičnosti v prostoru, čase a možná i v těle. Tři výrazné osobnosti předválečné avantgardy, tři nezaměnitelné osudy, a přece tolik společného, že to nemůže být náhoda. Režie: M. Kinská. Další termíny: 19. 5., 7. 6. Více: www.svandovodivadlo.cz

5.5. 19.30

Divadlo v Řeznické, Řeznická 17, Praha 1

Mark St. Germain – Relativita

Autor staví svůj příběh na dramatické spekulaci o fiktivním setkání Alberta Einsteina a jeho dospělé dcery Lieserl. Einsteinovi se skutečně předtím, než se oženil se svou první ženou Milevou, v roce 1902 narodila dcera, která ale už v roce 1904 záhadně zmizela. Režie: Miroslav Táborský. Další termín: 2. 6. Více: www.reznicka.cz

6.5.–26.5., 6.5. 18.30 vernisáž

Krajinou přílivu – Synagoga na Palmovce,
Ludmilina 601/4, Praha 8

Karel Cudlín: Rustonka

Cudlín na počátku osmdesátých let fotografoval dělníky v provozu, kde se ohýbaly tramvajové koleje. Autor se lidmi navázal úzký kontakt a zachytil

je v momentech, kdy často práce stojí a fotografování, vědomí si přítomnosti fotografa, projevují svou jedinečnost. Více: www.krajinoupřilivu.cz

6.5. 18.00

Židovské muzeum Praha/Čítárna,
Kampus Hyberská, Hyberská 998/4,
Praha 1

Přednáška Timey Crofony:

Gender a prostor v judaismu

Jak prostor ovlivňuje genderové role a identity v judaismu? Přednáška kulturní antropoložky Timey Crofony vám také ukáže, jak konkrétní prostorové uspořádání odráží společenské normy a jak se v něm prolínají tradice s moderním pohledem. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

8.5. 17.00

Divadlo v Dlouhé, Dlouhá 727/39, Praha 1

Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček: Golem

Vydejte se s námi na výlet po stopách legendy o pražském Golemovi. V hudebně-divadelní koláži budeme bloudit staletími a vyprávět příběh pražské židovské komunity, která tolik přispěla k jedinečnému geniu loci i kulturnímu bohatství tohoto města. Nechte se vést zuřivým reportérem a pojďte spolu s ním znovu objevovat zmizelá místa, (polo) zapomenuté příběhy i ztracené osudy. Další termín: 20. 5. Více: www.divadvadlodlouhe.cz

8.5. 18.00–21.00

Židovské muzeum Praha,
Pinkasova synagoga, Široká 3, 110 00 Praha 1

Zpřístupnění Pinkasovy synagogy
u příležitosti konce druhé světové války

U příležitosti 80. výročí konce druhé světové války můžete 8. května až do 21 hod. navštívit památník obětem šoa – Pinkasovu synagogu. Zveme vás k tiché vzpomínce a uctění památky zavražděných Židů z českých zemí. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

11.5. 9.00

Židovské muzeum Praha,
Pinkasova synagoga, Široká 3, Praha 1

Komentovaná prohlídka Starého
židovského hřbitova

Věděli jste, že Starý židovský hřbitov, založený v 15. století, je jedním z nejstarších židovských pohřebišť na světě? Toto výjimečné místo patří mezi nejvýznamnější památky pražského Židovského Města a magazín National Geographic jej v roce 2011 zařadil mezi deset turisticky nejzajímavějších hřbitovů světa. S historií hřbitova vás seznámí náš lektor Jan Štefl. Více: www.jewishmuseum.cz

12.5. 18.00

Centrum paměti a dialogu Bubny,
Open House, Hotel Mama Shelter Prague,
Atelier 6

Open house Praha:

Centrum paměti a dialogu Bubny
& Arn studio

CpdB představí v rámci doprovodného programu festivalu Open House Praha aktuální informace k projektu včetně

KAREL CUDLÍN: RUSTONKA

6. 5. 2025 v 18:30
↳ vernisáž výstavy

6–26. 5. 2025 14–20 h
↳ výstava otevřena denně,
kromě večerního programu

Synagoga na Palmovce
Ludmilina 4



modelu řezu rekonstruované budovy. Během festivalového víkendu 17.–18. 5. od 10 do 18 h bude budova bývalého nádraží zpřístupněna veřejnosti formou komentovaných prohlídek s průvodci. Více: www.cpdb.cz

13.5. 19.00

Divadlo pod Palmovkou – Zenklova 34, Praha 8

Tomáš Dianiška – 294 statečných

Akční béčko o hrdinech operace Anthropoid, doku-fikční hra podle skutečné události o zákulisí největšího hrdinského činu našich dějin. Další termín: 28. 5. Více: www.podpalmovkou.cz

14.5. 19.00

Švandovo divadlo na Smíchově – studio, Štefánikova 57, Praha 5

Šoa

Příběh dvou lidí, kteří se ocitli na stejných místech a prožili podobné tragédie, a přesto se nikdy nepoznali. Skutečný příběh sportovce Miloše Dobrého a herečky Hany Pravdové o tom, jak přežít nacistické peklo. Režie: D. Hrbek. Další termíny: 10. a 12. 6. Více: www.svandovodivadlo.cz

14.5. 19.00

Městská divadla pražská – Divadlo Rokoko, Václavské nám. 794/38, Praha 1

Franz Kafka, Simona Petrů & kol. – Proměna

Slavné dílo Franze Kafky jako surreálná počítačová hra, která se mění v urputný boj o vlastní identitu a existenci v rychle se měnícím okolním světě. Režie: I. Uryvskij. Další termíny: 28. 5. a 18. 6. Více: www.mestskadivadlaprazska.cz

14.5. 19.30

Divadlo v Řeznické, Řeznická 17, Praha 1

Christopher Hampton –

Jeden německý život

Ignorance, kariérismus, alibismus a neochota převzít odpovědnost i třeba jen za svá vlastní selhání. Vzpomínky Brunhildy Pomselové, Goebbelsovy sekretářky, nám dávají možnost nahlédnout do banality zla. Režie: Radim Špaček. Další termín: 17. 6. Více: www.reznicka.cz

15.5. 19.30

Divadlo v Řeznické, Řeznická 17, Praha 1

Marc Delaruelle –

Věčná milenka Alma Mahlerová

Slavná žena slavných mužů a jejich múza. Ovládala je nejen svou krásou, ale i železnou vůlí, inspirovala je, ale i nemilosrdně nutila k tvůrčí práci. Jaká je skutečná tvář Almy Mahlerové? Další termín: 10. 6. Více: www.reznicka.cz

15.5. 19.30

Studio DVA – Malá scéna, Na Perštýně 6, Praha 1

John Misto – Madame Rubinstein

Dana Syslová v hlavní roli tragikomického příběhu královny kosmetického impéria Heleny Rubinstein a její největší rivalky

Elizabeth Arden (Milena Steinmasslová).

Režie: P. Svojtka. Další termín: 16. 6.

Více: www.studiodva.cz

16.5. a 18.5. 10.00

Centrum paměti a dialogu Bubny, Svět knihy, Výstaviště Praha, Křižíkovy pavilony, Praha 7
Židovské hrdinky na Světě knihy:

Uvedení knihy a beseda s autorkami

Inspirativní příběhy židovských hrdinek ze všech koutů světa představí ilustrátorka Joanna Rubin Dranger a spisovatelka Karin Brygger. Více: www.cpdb.cz

17.5. 19.00

Jazz Dock, Janáčkovo nábřeží 2, Praha 5

Itamar Borochoy Quartet

Trumpetista Itamar Borochoy čerpá podobně jako Cohen z geograficky pestrého odkazu svých předků a stejně jako on dokázal svůj talent plně rozvinout v tvrdé konkurenci newyorské hudební scény. Více: www.jazzdock.cz

19.5. 18.00

Židovské muzeum Praha, Maiselova synagoga, Maiselova 10, Praha 1
Senzorický koncert v podání formace Hlaskontrabas

Vystoupení dua Hlaskontrabas připravené s ohledem na potřeby dětí se specifickými potřebami a jejich doprovod. Vzhledem k omezené kapacitě je nutná rezervace předem na katerina.beerova@jewishmuseum.cz. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

19.5. 19.00

Centrum paměti a dialogu Bubny, Knihovna Václava Havla, Ostrovní 13, Praha

Návraty domů:

Poválečné osudy přeživších holokaust

Kulatý stůl se zaměří na rozdíly mezi návraty do Řecka a Československa na základě knih Kateřiny Králové a Daniely Grollové-Spenser. Večerem provede Pavlína Šulcová, ředitelka CpdB. Více: www.vaclavhavel.cz

22.5. 18.15

Klausová synagoga, Praha 1

Uvedení nové knihy:

Pražské Stolpersteine, svazek II 2022–2024

Projekt Stolpersteine i nová kniha se snaží navrátit obětem nacistického režimu jejich jména a zpřítomnit jejich osudy ve veřejném prostoru.

22.5. 19.00

Židovské muzeum Praha, OVK, Maiselova 15, Praha 1, 3. patro

Schimmerle Klezmer Kabaret – Kafka:

Americký Proces

Autorské hudebně-dramatické pásmo židovských písní z přelomu 19. a 20. století plné absurdního humoru ze světa Franze Kafky. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

23.5. 19.30

Divadlo v Řeznické, Řeznická 17, Praha 1

Mark St. Germain –

Poslední sezení u doktora Freuda

V den vstupu Británie do druhé světové války se spolu S. Freud a oxfordský profesor, spisovatel C. S. Lewis, přou o Boží existenci, lásce, sexu a o smyslu života. Další termín: 20. 6. Více: www.reznicka.cz

24.5. 10.00

Divadlo Na zábradlí – Anenské náměstí 5, Praha 1

Franz a kavka

Pohádkový kabaret pro intoše od 4 let. Divadlo Na zábradlí na Eliadově knihovně. Více: www.nazabradli.cz

24.5. 19.00

Městská divadla pražská – Divadlo Rokoko, Václavské nám. 794/38, Praha 1

Ephraim Kishon: Oddací list

Originální rodinná komedie, která s jemnou nadsázkou a chytrou ironií provokuje k zamyšlení: Vzali bychom si svého partnera i po dvaceti letech společného soužití? Režie: Ondřej Zajíc. Další termín: 2. 6. Více: www.mestskadivadlaprazska.cz

25.5. 10.00–22.00

Ostrov Štvanice, Praha

Izrael na Vltavě

Během posledních dvou let se akce Izrael na Vltavě stala velmi očekávaným setkáním oslavujícím izraelskou kulturu, jídlo, umění a mnoho dalšího. Více: www.mintmarket.cz

27.5. 19.00

Krajinou přílivu – Synagoga na Palmovce, Lindnerova 1610/4, Praha 8

Přemysl Pitter: Kazatel

Divadelní inscenace představující život a odkaz protestantského kazatele, spisovatele a publicisty Přemysla Pittra. Další termín: 28. 5. Více: www.krajinoupřilivu.cz

29.5. 19.00

Židovské muzeum Praha, OVK, Maiselova 15, Praha 1, 3. patro

Přednáška Dirka Rupnowa:

Postnacismus – postkolonialismus – postmigrace: Současná debata o paměti holocaustu

Přednáška německého historika Dirka Rupnowa představí současný pohled na problematiku historické paměti a politiky, která v evropském i světovém kontextu rezonuje stále více. Akce proběhne v anglickém jazyce. Vstup volný. Více: www.jewishmuseum.cz

3. 6. 19.00

JCC, Kino pilotů, Donská 168, Praha 10

Mezi příkopky a valy

Dokumentární film o naší nejvýznamnější památce holocaustu a zároveň živého města Terezín. Natočeno pod záštitou Post Bellum. Mapuje problém. Po projekci následuje debata s režisérem Viktorem Portlem.

Více: www.kinopilotu.cz

BRNO

13. 12. 2024–29. 6. 2025

ŠTETL, Muzeum Brněnska – vila Löw-Beer, Drobného 297

Humor bez legrace

Výstava se zaměřuje na vizuální projevy antisemitismu v socialistických karikaturách. Kromě historických karikatur ukáže i současné snímky kolující na sociálních sítích. Více: www.vilalowbeer.cz

8. 4. 2025–30. 6. 2025

Malý Mehrin, Vídeňská 14

Touha žít. (Ne) obyčejný příběh

Františka Färbera z Kroměříže.

Kresby inspirované životem Františka Färbera, kroměřížského pamětníka holocaustu. Autorem kreseb je čínský výtvarník Han Jiang Xue, žijící trvale v Česku. Více: www.malymehrin.cz

1. 5. 19.00

Národní divadlo Brno – Divadlo Reduta, Zelný trh 313

Yael Ronen, Dimitrij Schaad – R/Evoluce

Režisérka a dramatička izraelského původu Yael Ronen vytvořila originální

žánr dystopického kabaretu, v němž nás uvádí do blízké budoucnosti a velmi vtipnou i provokativní formou nás upozorňuje na možné důsledky neuváženého technologického pokroku. Režie: L. Brutovský. Další termín: 23. 6. Více: www.ndbrno.cz

9. 5. 10.30

ŠTETL, Hlinky 86

Kameny zmizelých za rodinu Löw-Beer

Při příležitosti výročí konce druhé světové války bude položeno celkem 18 Kamenů zmizelých připomínajících významnou brněnskou rodinu. Více: www.stetl.cz

11. 5. 11.00

ŠTETL, Schindlerova továrna, Brněnec

Příběh knihy

Divadelní inscenace o šťastném návratu, který vzešel z tisíců příběhů věcí i lidí nenávratně ztracených. Více: www.stetl.cz

13. 5. 18.00

Malý Mehrin, Vídeňská 14, Brno

Život a dílo židovského architekta

Norberta Trollera

Historička architektury Zuzana Ragulová ve své přednášce představí významná díla všech tvůrčích období významného židovského brněnského architekta. Vstupné dobrovolné. Více: www.malymehrin.cz

16. 5. 17.00

ŠTETL, Muzeum Brněnska – vila Löw-Beer, Drobného 297

Komentovaná prohlídka výstavy Humor bez legrace

Výstavou o vizuálních podobách antisemitismu provede její autorka historička a kurátorka Jana Černá. Více: www.vilalowbeer.cz

17. 5. 18.00–24.00

Malý Mehrin, Vídeňská 14, Brno

Brněnská muzejní noc

V rámci Brněnské muzejní noci můžete navštívit naše současné expozice a dvě přednášky.

V 19.00 vystoupí Judita Kopotová s přednáškou Judaismus a láska; ve 22.00 pověd Taňa Klementová povídky Nebojte se Mehrinu! www.malymehrin.cz

17. 5. 20.00

ŠTETL, Divadlo Husa na provázku, Zelný trh 9

Noir Haas

Inscenace o bratřech Haasových v režii

Jana Doležela. Další termíny: 15. a 16. 6.

Více: www.stetl.cz

23. 5. 17.00

Malý Mehrin, Muzeum města Brna, Arnoldova vila, Drobného 299/26, Brno

Ann Altman:

Moravské kořeny a příběh mé rodiny

V rámci květnového cyklu „Tíha paměti, síla naděje“ vás zvou Arnoldova vila a Malý Mehrin na besedu s Ann Altman, která se zaměří na své moravské židovské kořeny, vliv holocaustu na její rodinu a na svůj vlastní fascinující život. www.malymehrin.cz



28. 5. 17.00

Malý Mehrin, Kino Art, Cihlářská 19, Brno
Kardinál Michael Czerny –
Kněz se židovskými kořeny
Slavnostní uvedení pětadvacetiminutového
filmového dokumentu o významném
brněnském rodákovi Michaelu Czerném,
blízkém spolupracovníkovi papeže
Františka a vedoucím Dikasteria pro službu
integrálnímu lidskému rozvoji. Námět
a režie: Martin Reiner. Více: www.kinoart.cz

29. 5. 17.00

ŠTETL, Muzeum Brněnska – vila Löw-Beer,
Drobného 297
Návrat antisemitismu:
Staronové formy nenávisti, její kořeny
a souvislosti
Přednáška hebraistky a kulturoložky
Terezie Dubinové se zaměří na kulturní,
náboženské, společenské a na psychologické
souvislosti antisemitismu. Doprovodný
program k výstavě Humor bez legrace
o vizuálních podobách antisemitismu.
Více: www.vilalowbeer.cz

HRADEC KRÁLOVÉ

28. 4. 18.00

Dlouhá 99/9, 500 03 Hradec Králové
Kafka (Is Not Dead)
Autorská inscenace podle povídek, deníků
a dopisů Franze Kafky. Další termíny: 21., 27.,
28. a 30. 5. Více na: www.klicperovodivadlo.cz

OPAVA

26. 5. 19.00

Slezské divadlo Opava, Horní náměstí 13
Šumař na střeše
Legendární americký muzikál. Režie:
D. Hlubková. Více: www.divadlo-opava.cz

OSTRAVA

14. 5. 18.30

Národní divadlo moravskoslezské –
Divadlo Antonína Dvořáka,
Smetanovo náměstí 3104/8A
Wajdi Mouawad: Ptáčci
Strhující příběh lásky izraelsko-německého
biogenetika a marocké historičky, který se
odehrává na třech kontinentech a ve čtyřech
jazycích. Režie: Aminata Keita. Další termíny:
22. 5, 4. 6. 2025. Více: www.ndm.cz

PLZEŇ

31. 3.–31. 5.

Židovská obec v Plzni – Rabínský dům,
Palackého 442/3
Patchworková okna synagog
Výstava 27 autorek inspirovaná skutečnými
okny vybraných českých a moravských
synagog. Více: www.zoplzen.cz

TEREZÍN

2.–4. 5.

Památník Terezín, Paměť národa,
Malá pevnost Terezín
Noční cesta osvobozením:
Na hranici světla?

Ve vybraných prostorách bývalé policejní
věznice v Malé pevnosti ožijí díky
světelným instalacím mezi 21.00 a půlnocí
autentické vzpomínky pamětníků.
Více: www.pamatnik-terezin.cz

13. 3.–31. 5.

Bente Kahan Foundation, Památník Terezín,
předsálí kina Muzea ghetta
Unfinished Lives – 80. výročí osvobození
Projekt představuje osudy významných
kulturních osobností, které byly kvůli

svému židovskému původu zavražděny.
Více: www.pamatnik-terezin.cz

ZLÍN

9. 5. 19.00

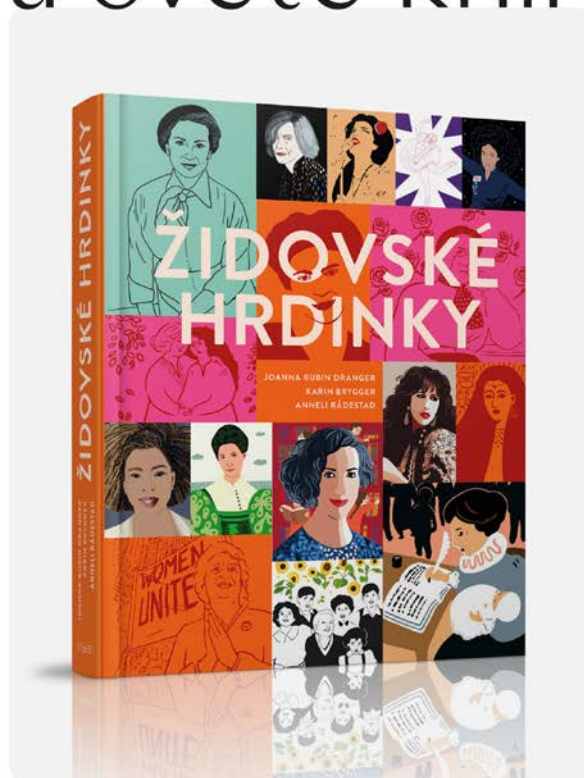
Městské divadlo Zlín, tř. Tomáše Bati 4091,
760 01 Zlín 1

Haruki Murakami, Frank Galati:

Kafka na pobřeží

Adaptace úspěšného románu významného
japonského spisovatele. Další termíny: 20. 5.
Více: www.divadlozlin.cz

Židovské hrdinky na Světě knihy



Setkání s autorkami

16. 5. (10h) Sál Boženy Němcové

18. 5. (10h) Sál Václava Havla

Seznamte se s více než stovkou židovských hrdinek, od biblických časů až po dnešek! Přečtěte si o jejich poutavých osudech i o tom, jak měnily svět a zažité představy o něm. Pocházejí z nejrůznějších koutů světa, zastávají rozmanité životní postoje a všechny dohromady nám ukazují, jak nezměrná je šíře toho, co nazýváme židovskou identitou. Inspirativní příběhy o odvaze být sama/sám představí ilustrátorka Joanna Rubin Dranger a spisovatelka Karin Brygger.

(Centrum paměti a dialogu Bubny)

Franz Peter Kien: CESTA DOMU

Jdu domů. Kroky se mi vlečou, sípá dech
a jako opona podél jevištní rampy
se plouží noc v svých černých záhybech
nad těsným kruhem světla chabé lampy.

V bezbarvé jednotvárnosti stěn samý stín
splývají v temnu dveřní štěrbiny,
výklenky daly úkryt plachým dvojicím,
jež se tam tisknou jako vidiny.

Od šedých ubikací z obou stran
slyším ozvěny kroků v noční šepi,
je hrůzné projít městskou nocí sám,
než spásně cinknou klíče u domovních dveří.

PŘELOŽILA **ZLATA KUFNEROVÁ**

Franz Peter Kien byl mimořádně talentovaným výtvarníkem, básníkem a dramatikem. V roce 1941 byl deportován do Terezína, kde pokračoval v umělecké tvorbě. Stopy po něm končí v říjnu 1944 v koncentračním táboře v Osvětimi, kde pravděpodobně záhy po příjezdu ve věku 25 let zahynul.

maskil



VĚSTNÍK MASKIL – registrace MK ČR č. E 14877.
Vydává židovská kongregace Bejt Simcha,
přidružený člen Federace židovských obcí v ČR,
Maiselova 18, 110 00 Praha 1,
IČO: 61385735.

Maskil vychází měsíčně za laskavé podpory
Ministerstva kultury ČR,
Federace židovských obcí v ČR,
Nadačního fondu obětí holocaustu (NFOH).

Podpořte časopis MASKIL!

Číslo účtu: 86-8959560207/0100
Variabilní symbol: 03



ŠÉFREDAKTORKA: Radka Lím Labendz
REDAKCE: Michal Spevák, Lubor Falteisek,
Anna Marie Vančurová.
REDAKČNÍ RADA: Jan Fingerland, Fedor Gál,
Tomáš Novotný, Pavlína Šulcová, Martin Šmok,
Pavel Vrátný
KOREKTURY: Luděk Skok.
GRAFICKÁ ÚPRAVA A SAZBA: Studio Designiq.
TISK: GRAFOTECHNA PLUS, s. r. o.
ISSN: 2570-6373
E-MAIL: redakce@maskil.cz
Uzávěrka tohoto čísla 8. 5. 2025.